

TMMOB
Mesleki Davranış İlkeleri

TMMOB MESLEKİ DAVRANIŞ İLKELERİ TMMOB 38.GENEL KURULU'NDA OYBİRLİĞİ İLE KABUL EDİLDİ

İlker Ertem

1- Giriş

Mühendislik; eğitim, deneyim ve uygulama ile edinilen, temel ve doğa bilimleri bilgisi ile doğal güç kaynaklarının, insanlık yararına ve sürdürülebilirlik ilkeleri dikkate alınarak, mühendislik etiği gözetilerek kullanılması için yöntemler geliştirme sanatıdır.

Son zamanlarda kullanılan bu tanımlamanın dışında çok sayıda tanımla karşılaşıldığı gibi, benzerlik taşıyan ya da farklı bir çok tanımlama da yapılabilir. Tanım, yine son yıllarda gündemde olan sürdürülebilirlik ilkeleri ile mühendislik etiği kavramalarına yer verildiğinden ayrı bir önem taşımaktadır.

3-14 Haziran 1992 tarihleri arasında Rio De Janeiro'da toplanan Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı, 27 ilke içeren Çevre ve Kalkınma Üzerine Rio Deklerasyonu'nu yayınlamıştır. Bu toplantıda, 16 Haziran 1972 tarihinde Stockholm'de kabul edilen Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Konferansı Deklerasyonu da teyit edilmiştir.

Bu iki konferans, insanların sağlıklı bir yaşam sürdürebilmeleri ve gelecek kuşakların haklarını da koruyarak kalkınmanın gerçekleştirilmesi ilkelerinin uluslararası düzeyde kabulüdür. Mühendisler, hizmet üretimlerinde bu ilkeleri de göz önünde bulundurma sorumluluğunu taşımaktadırlar

TMMOB 8 Aralık 1995 tarihinde Sürdürülebilir Kalkınma Sempozyumu düzenlemiş, birçok kongre ve sempozyumda sürdürülebilirlik ilkeleri işlenmiştir.

Ülkemizde son on yıl içinde, mesleki etik ya da mesleki davranış ilkeleri hazırlama çalışmaları ya da bilinen ilkelerini sorgulamalarının pek çok örgütün <Sağlık'tan - siyaset'e > gündeminde olduğunu görmekteyiz. Bu olguyu sistemin yarattığı sorunlara, değer kayıplarına, yaşamın her alanındaki yozlaşmalara karşı tepkinin boyutlarının göstergesi ve sorunlara bir çözüm arayışı olarak değerlendirebiliriz. TMMOB programı çerçevesinde yürütülen meslek etiği çalışmalarını, bu genel yapıdan soyutlamadan; bir arayış, bellek kontrol'u veya örgüt kültüründe varolan değerlerin tekrar gözden geçirilmesi olarak görmeliyiz.

2- TMMOB ve TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri

22-24 Mayıs 1998 tarihlerinde toplanan TMMOB 35. Olağan Genel Kurulu kararları ile gündeme gelen, 36. ve 37. TMMOB Genel Kurulları'nda da kararlaştırılan ve gerçekleştirilen Mühendislik Mimarlık Kurultay'larının önemli tartışma konularından biri de ETİK, Mühendislik ve Mimarlık Etiği, Mühendislik ve Mimarlık Mesleki Davranış İlkeleri oldu.

Kurultay hazırlık çalışmaları sürecinde ve kurultaylarda etik felsefi olarak tartışılmak yerine, daha çok mesleki davranış ilkeleri çerçevesinde ele alınmaya çalışıldı.

Amaç; "etiğin meslek alanlarında, meslektaşın mesleki ve toplumsal ilişkilerinde, üstü örtük olarak var olan değer yargılarının açıklığa kavuşturularak öncelikle bünyemizde ilkeler dahilinde genel kabule ulaşmasına, giderek toplumsal ilişkiler içerisinde kültürel yapıya yansımaya aracı olmak" şeklinde belirlendi.

Konuya ilgi duyanlar ilkelerin belirlenmesi veya var olan ilkelerin tekrar değerlendirilmesi, üyelerin değerlendirmesine sunulması aşamasında felsefe bilgisine ve felsefi anlamda etik ile ilgili bilgilere ulaşmadan, bu bilgilerin üretildiği ve kullanıldığı ortamları takip etmeden de duramadılar.

Avrupa Ulusal Mühendislik Birlikleri Federasyonu tarafından kabul edilen ve mühendislerin kendi ülkelerinde uymak zorunda bulduktan kurallar ile ABD Mühendisler Birliği tarafından kabul edilmiş olan etik kurallar incelendi. TMMOB bünyesinde kabul gören, belgelere yansıyan ilkeler araştırıldı. İlke önerileri düzenlenerek üyelerin bilgisine sunuldu, kurultaylara taşındı.

3- Hazırlık Sürecinde Mesleki Davranış İlkeleri, Etik tartışmaları

* 22- Ekim 1999 tarihlerinde yapılan Mühendislik Mimarlık Eğitimi Sempozyumu'nda gerçekleştirilen panelde Meslek Etiği ve Eğitimi tartışıldı.

* "İşsizlik Ortamında Etik - Avrupa'da Jeolojik Mesleği" başlıklı Prof. Mangel Regueiro'ya ait

makalenin Filiz Gürsoy tarafından yapılan çevirisi Jeoloji Mühendisleri Odası yayını JMO- Haber Bülteni Sayı 2001/1-2 de yayınlandı.

* Maden Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin düzenlediği "Maden Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu" nda "Maden Mühendisliğinde Etik" başlıklı bildiri, Sayın Dr. Ergin ARIOĞLU tarafından sunuldu. Bu konu, aynı zamanda oda söyleşilerinde de yeniden işlendi.

* 36-37 nci Dönem Birlik Başkanımız Sayın Kaya GÜVENÇ, ODTÜ'de gerçekleştirilen Felsefe Kongre'sinde Meslekte Etik oturumunda Mühendisler ve Etik sunumunu gerçekleştirmenin ötesinde birçok toplantıda konuyla ilgili düşüncelerini ve örgüt kültürü'ne yansıyan görüşleri dile getirdi. Bunların dışında Gıda Mühendisleri Odası Dergisinde yayınlanan Mühendislikte Etik konulu bir makaleyi hazırladı.

* Bir çok oda'nın gündemini işgal eden etik konusu; söyleşi, konferans, sempozyum ve kongrelerde işlenen konular arasında yer aldı.

* Elektrik Mühendisleri Odası'nın oluşturduğu, farklı meslek disiplinlerinden üyelerin yer aldığı "Etik Komisyonu" nun hazırladığı Etik Eğitimi başlıklı bildiri Sn. İhsan KARABABA, 1 Mayıs 2003 tarihinde Elektrik, Elektronik, Bilgisayar Mühendislikleri Eğitimi I. Ulusal Sempozyumu'nda sundu.

* İnşaat Mühendisleri Odası tarafından yayınlanan Türkiye Mühendislik Haberleri dergisinin Haziran 2003 tarihli 423. Sayısında Baş Yazı "Niçin Etik" dışında, Felsefe ile ilgili çalışmalar sürdüren ülkemizin tanınmış bilim insanlarının; Dr. İonna Kuçuradi, Dr. Ahmet İnam, Dr. Betül Çotuksöken'in yazılarıyla birlikte, farklı mühendislik disiplinlerinde bilimsel çalışmalar sürdüren Dr. Nahit Kumbasar, Dr. Ayşen Müezzinoğlu, Dr. Şeminur Topal'm yazılarına yer verildiğini görüyoruz.

* "Etik, Ahlak ve Mesleki Davranış İlkeleri" başlıklı kitap Elektrik Mühendisleri Odası yayını olarak basıldı (Aralık 2003). Kitabın içeriği ve genel etik kurallar çerçevesindeki görüş ve değerlendirmeler TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası'nın örgütlülüğü içerisinde mühendis ve mimarların, mühendislik eğitimi alan öğrenci kesimin bilgisine sunuldu.

4- II. Mühendislik Mimarlık Kurultayı -

TMMOB 38. Genel Kurulu ve

TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri

I. Mühendislik Mimarlık Kurultayı hazırlıkları ile üye gündemine taşınan ve kurultayda tartışılan mesleki davranış ilkeleri, daha sonra TMMOB ortamında, II. Mühendislik Mimarlık Kurultay hazırlıkları çerçevesinde yerel kurultaylarda da tartışıldı. 5-6 Nisan 2003

tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen II. Mühendislik Mimarlık Kurultayı'nda karar haline getirildi.

TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri oturumunda kabul edilen kararlar;

1 nolu karar; "Mühendis ve Mimarların mesleki sorumlulukları, mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin topluma, doğaya, çağımıza ve geleceğimize olan etkileriyle doğrudan bağlantılıdır. Aşağıda yer alan TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri, mühendislerin ve mimarların mesleki etkinliklerinde göz önünde bulundurmaları gereken değerleri, kararlarına kılavuzluk edecek bir toplumsal sözleşmenin öğelerini vermek için hazırlanmış ve kabul edilmiştir."

2 Nolu karar ise; "TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri, geleceğin mühendislerinin ve mimarlarının, bilim ve teknolojinin, mühendislik ve mimarlık etkinliklerinin topluma olan etkilerini, melek mensuplarının bu etkilerden doğan kişisel sorumluluklarını, kararlarında başvurdukları değerleri ve etik ikilemleri tanımlarını gerektirmektedir. Bu amaçla, bilgi ve düşünce zenginliği yaratmak, yaşam kültürü düzeyini yükseltmek, etik ikilemleri tartışma yeteneğini geliştirmek için mühendislik ve mimarlık lisans eğitiminin "etik"le ilişkili konularla zenginleştirilmesi yönünde çalışmalar yapılması öngörülmüştür."

TMMOB II. Mühendislik Mimarlık Kurultayında alınan karar ile ilişkili olarak TMMOB Yönetim Kurulunun 26 Nisan 2003 tarihli ve 217 sayılı "TMMOB II. Mühendislik-Mimarlık Kurultayı kararlarını yaşama geçirmek, yönetmeliklere yansıtma, Genel Kurula taşımak için hazırlık çalışmaları yapılmasına, bu amaçla bir çalışma grubu kurulmasına," şeklindeki karar ile oluşan çalışma grubunun görüş ve önerileri ile uyanları ışığında "**TMMOB Mesleki Davranış ilkeleri**" aşağıdaki başlıklar altında TMMOB Yönetim Kurulu'na sunulmuştur;

- A- Topluma ve Doğaya Karşı Sorumluluklar,
- B- Hizmet Verilen Gerçek ya da Tüzel Kişilere Karşı Sorumluluklar,
- C- Mesleğe ve Meslektaşına Karşı Sorumluluklar,
- D- Kendilerine Karşı Sorumluluklar.

TMMOB Yönetim Kurulu'nun Mayıs 2004 tarih ve 432 sayılı "TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu'na sunulmak üzere hazırlanan ve ekte yer alan "TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri Taslağı" ile karar taslağının kabulü ve Genel Kurula sunulması," şeklindeki kararın gereği olarak taslak 38. Genel Kurula taşınmıştır.

İlgili oturumda taslağa son şekli verilmiş, ekte yer

I TMMOB

alan yeni düzenleme 38. Genel Kurul'da oy birliği ile kabul edilmiştir.

TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri ile ilgili olarak, Genel Kurul'da "TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu, TMMOB Mesleki Davranış İlkelerini, mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı etkinliklerinde yönlendirici, ve eğitici ilkeler olarak kabul eder ve bu ilkelerin tanıtılması, tartışılması ve geliştirilmesi için TMMOB 38. Dönem Yönetim Kurulu'nu görevlendirir." karar alınmıştır.

5- Sonuç:

Dünyadaki ve ülkemizdeki gelişmeler, teknolojik yenilikler buna bağlı olarak üretim ve tüketimdeki dengesizliklerin büyümesi, üleşimdeki adaletsizlik ya da adaletsizliğin var olduğu düşüncesi, haksız kazanç uygulamaları, bu durumun teknolojik gelişimin yarattığı araçlarla tüm insanlar tarafından bilinir, paylaşılr ve sorgulanır hale gelişi, yasal düzenleme istemleri ile birlikte genel olarak insanların, özel olarak birçok meslek mensubunun da davranışlarını yeniden değerlendirmeye zorlamaktadır

Konunun gündeme geldiği tarihlerde, basm-yayın, sağlık, siyaset ve ticaret alanında etik tartışmalarının sürdürülüyor olması, konunun mühendisler ve mimarlar tarafından da ilgi ile izlenmesine neden olmuştur.

II. Mühendislik Mimarlık Kurultayı'nda kabul edilen TMMOB 38. Genel Kurulu karar son şeklini alan TMMOB Mesleki Davranış İlkeleri'ni yaşama geçirme girişimi, örgütsel alanda üyeleri, doğru olandan ve adil

olandan yana tavır almaya yöneltmeyi, etik ilişkilerin önemsenmesini, dolayısıyla ahlaki yükselten bir davranış sergilemeyi amaçlayan bir görünümüdür.

Her toplumsal olayda olduğu gibi bu uğraş da, olumlu -olumsuz yönde bireysel ve toplumsal tepkilerle etkileşim süreci içinde gelişecektir. İnsanların uymaları için öngörülen kuralları kendi değer yargıları ile karşılaştırmadan, gerekliliğine inanıp onları içselleştirmeden kabullenmeleri ve uymaları beklenemez.

Örgüt kültüründe hayat bulmuş, uygulanan ilkeler ile bunlar dışında ortaya çıkan, kurultayda öngörülüp kabul edilen kuralları içselleştirilmesi, örgüt kültürüne yansımaları, üyeler kadar örgüt yönetimlerinde ve organlarda görevli üyelerin de özel çalışma yapmalarını gerektirmektedir.

Mesleki davranış ilkelerinin örgüt kültüründe, genel kurul kararları sonucu tüzük ve yönetmeliklerle iç hukukumuzda yer alması, mühendis ve mimarların, şehir plancılarının tüm sorunlarını çözecek bir sihirli araç olarak görülmemelidir. Olsa olsa meslektaşlara birbirleri ile ya da toplumla olan ilişkilerinde güvenin, karşılıklı saygının devamlılığının ilk adımı olabilir.

Bu kararların alınış şekli, üyelerin karar süreçlerine katılımı, uygulanabilirlikleri ve hedefi açısından ele alındığında; 2000 Ti yılları başlangıcında TMMOB örgüt- lülüğünün katılımcı demokrasiye inancının, mühendis ve mimarların sorunlarını toplumsal sorunlardan ayrı düşünemeyeceği bilincinin, mesleğin gereklerini yerine getirmenin önemsendiğinin tüm mühendis ve mimarlara hatırlatılması, kamu oyuna iletilmesi olarak değerlendirilmelidir.

Kaynakça:

- 1) I. Mühendislik Mimarlık Kurultayı, Mesleki Davranış (Etik) Kuralları, İlk taslak ve İlk taslak hakkında görüşler, 1999, TMMOB.
- 2) Mühendislik Mimarlık Eğitimi Sempozyumu, TMMOB MMO Yayınları, Ekim 1999, İstanbul.
- 3) Meslek, Meslek Ahlakı Ve Meslek Odası, İnş. Müh. Gülsen IŞIK, İMO, Adana Bülten, Temmuz 2000.
- 4) İşsizlik Ortamında Etik: Avrupa'da Jeoloji Mesleği, Prof Manuel REGUEIRO- Çeviren Filiz Demirci GÜRSOY, JMO Haber Bülteni, Sayı 2001/1-2.
- 5) Maden Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu 2001, Ocak 2002, İstanbul.
- 6) Mühendislik ve Etik, Kaya GÜVENÇ, TMMOB Başkanı, Gıda Mühendisleri Odası Dergisi, Sayı: 13, Aralık 2002.
- 7) Etik eğitimi, EMO Etik Komisyonu Elektrik, Elektronik, Bilgisayar Mühendislikleri Eğitimi I. Ulusal Sempozyumu, 30 Nisan - 2 Mayıs 2003, Ankara.
- 8) TMMOB II. Mühendislik Mimarlık Kurultayı Kararları, 4-6 Nisan 2003, Ankara.
- 9) Türkiye Mühendislik Haberleri, Yıl: 48/2003, Sayı: 423.
- 10) Etik, Ahlak ve Mesleki Davranış İlkeleri, Aralık 2003, Elektrik Mühendisleri Odası.

TMMOB MESLEKİ DAVRANIŞ İLKELERİ

TMMOB 38. GENEL KURUL KARARI

"TMMOB 38. Olağan Genel Kurulu, TMMOB Mesleki Davranış İlkelerini, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı etkinliklerinde yönlendirici ve eğitici ilkeler olarak kabul eder ve bu ilkelerin tanıtılması, tartışılması ve geliştirilmesi için TMMOB 38. Dönem Yönetim Kurulu'nu görevlendirir."

Giriş

İnsanlığın refahına son derece olumlu katkılarda bulunan teknoloji, diğer yandan da insana, topluma ve doğaya karşı olumsuz etkiler yaratma potansiyeline sahiptir.

Mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetleri, gerek tek tek bireylerin, gerekse toplumun günlük yaşamının her noktasını, her geçen gün daha çok etkilemekte, bu etki günümüzle sınırlı kalmayıp geleceğimizi de kapsamaktadır. Bu nedenle de, mühendislerin ve mimarların topluma, doğaya ve gelecek kuşaklara karşı sorumlulukları da hizmetlerinin kapsamıyla aynı oranda artmaktadır. Ayrıca, gelişme sürecinin sıkıntılarını yaşayan ülkemizde bu toplumsal sorumluluk kendisini daha da ağırlıklı olarak hissettirmektedir.

Bu sorumluluk mesleki alanda sürekli yetkinleşmek kadar, mesleği toplumun güvenliğini, sağlığını ve refahını en başa koyan bir anlayışla uygulamak ve mesleki etkinlikleri barış, adalet, insan hak ve onuruna saygı, ayırım gözetmemek, dürüstlük, doğruluk, hakkaniyet, eşitlik, özgürlük gibi vazgeçilmez değerlere ve erdemlere sıkı sıkıya bağlı kalarak yürütmekle yerine getirilebilir.

Ve gene bu sorumluluk, insanın kısa vadeli bencil isteklerini öne çıkararak, canlı ve cansız doğanın tahribine yol açan anlayışlara bilinçli bir biçimde karşı konulmasını gerektirir.

Bununla birlikte, mesleki etkinlikleri sırasında, herşey mühendisler ve mimarların kendi iradelerine bağlı ve kendi denetimleri altında değildir. Toplumun sağlık, güvenlik, ve refahını tehlikeye atan ve canlı ve cansız doğaya zarar veren uygulamaların, teknolojinin doğası kadar, içinde yaşanılan toplumsal

koşulların ve sistemin doğası ile de birinci dereceden ilgili olduğunun en yakın tanıkları mühendisler ve mimarlardır. Bu durumun sorumluluklarını gerçekleştirmeyi çok daha zorlaştırdığının bilincindedirler.

Mühendisler ve mimarlar, toplumsal sorumluluklarının kendilerini birey olarak belirli mesleki davranış ilkelerine sıkı sıkıya sahip çıkma göreviyle karşı karşıya bıraktıkları gözden kaçırmazlar. Bunun yanı sıra, başta dizginsiz kar arayışları olmak üzere, toplumsal sorumluluklarını gerçekleştirmelerinin önündeki bütün engellere karşı örgütlü bir mücadele yürütmelerinin ve aralarındaki dayanışmayı sürekli geliştirmelerinin de zorunlu olduğu gerçeğine gözlerini kapamazlar.

Mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları, bu bilinçle, mesleki etkinliklerinde aşağıda tanımlanan ilkelere uymayı, uyulması için meslektaşlarını uyarmayı bir görev sayarlar.

Topluma ve Doğaya Karşı Sorumluluklar

Bilimi ve teknolojiyi insanlık yararına kullanmayı mesleki etkinliklerinin temel ilkesi kabul eden mühendis ve mimarlar;

1. Mesleki bilgi, beceri ve deneyimlerini, toplumun güvenliği, sağlığı ve refahı; insani kazanımların ve kültürel mirasın korunması için kullanırlar. Toplum yararı için duymuş oldukları sorumluluk ve kaygı her zaman kendi kişisel çıkarlarının, meslektaşlarının çıkarlarının ya da içinde buldukları meslek grubunun çıkarlarının üstünde yer alır.

2. Doğaya ve gelecek kuşaklara karşı sorumluluklarının bilinciyle, doğayı ve çevreyi korumayı, uygulamalarının doğayla uyumlu olmasını sağlamayı

TMMOB

mesleki sorumluluklarının ayrılmaz parçası olarak görürler; doğal kaynakların ve enerjinin tasarrufuna özel önem verirler.

3. Mesleki etkinliklerini sürdürürken, din, dil, ırk, inanç, cinsiyet, coğrafi ayırım farkı gözetmezler; farklı kültürlerle saygıyla yaklaşır; toplumdaki herkese adil, dürüst ve iyi niyetle davranırlar.

4. Kendilerinden istenen işin toplum ve doğa için ciddi bir tehlike yaratacağı sonucuna varırlarsa ve bu konudaki mesleki yargıları hizmet verilen gerçek ve tüzel kişiler tarafından dikkate alınmıyorsa, onların talimatlarına kayıtsız şartsız uymayı reddederler; bu durumun kendilerine hizmet verilenleri uyarmak, gerektiğinde meslek örgütlerini ve hatta kamu oyunu bilgilendirmek gibi hak ve yükümlülükler getirdiğini dikkate alırlar.

5. Toplumun ilgi alanı içinde bulunan teknik konulardaki görüşlerini, raporlarını, konuyu yerinde ve tam anlamıyla incelemiş ve yeterli bilgi ve verilerle donanmış olarak, ticari ve kişisel kaygıları bir yana bırakarak, adil, doğru, eksiksiz ve nesnel bir biçimde açıklarlar.

6. Ülkenin teknoloji yeteneğinin geliştirilmesi sürecinde, teknolojinin gerek kendisinin gerekse yanlış kullanılmasının olası olumsuz sonuçlarının da toplum tarafından anlaşılması ve gerekli önlemlerin alınması için çaba harcarlar.

7. İşyerlerindeki sağlık ve güvenliği titizlikle ve ertelemeksizin korur ve geliştirirler. Gerekli önlemlerin alınması için zorlayıcı, uygulayıcı, eğitici ve dayanışma içinde olurlar.

Hizmet Verilen Gerçek ya da Tüzel Kişilere Karşı Sorumluluklar

Mühendisler ve mimarlar,

1. Mesleki hizmet verilirken, güvenilirliklerini titizlikle gözeterek, yaptıkları her türlü sözel ya da yazılı sözleşmede yer alan bütün hükümlere tam olarak uyarlar ve karşı taraftan da aynı duyarlılığı beklerler.

2. Her türlü mesleki hizmet sırasında, toplumun güvenliğini, sağlığını ve refahını tehlikeye atmamaya en üst düzeyde özen göstererek, mesleki beceri ve deneyimlerini yaptıkları işe bütünüyle yansıtarak düzgün bir iş standardıyla çalışırlar.

3. İş ilişkilerini etkileyecek şekilde doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir armağan, para ya da hizmet ya da iş teklifi kabul etmezler; başkalarına teklif etmezler; mesleki ilişkilerini geliştirmek

amacıyla siyasal amaçlı bağış yapmazlar.

4. Yaptıkları işin kendi deneyimlerini zenginleştirmesi için titizlikle çaba gösterirken, toplum ve doğa için kesin bir tehlike oluşturmadığı sürece, hizmet verilen gerçek ve tüzel kişilerin ticari ve teknolojik sırlarını izin almadan başkalarına açıklamazlar, kişisel çıkarları için kullanmazlar.

Mesleğe ve Meslektaşına Karşı Sorumluluklar

1. Mesleki etkinliklerini, tüm meslektaşlarının güvenini kazanacak bir biçimde ve mesleğin saygınlığına azami özen göstererek sürdürürler.

2. Tüm meslektaşlarına saygıyla yaklaşır, dürüst ve adil davranırlar. Meslektaşlarıyla haksız rekabet içinde olmazlar. Genç meslektaşlarının gelişimi için özel çaba harcarlar, onlara yardımcı olurlar. Telif haklarına ve özgün çalışmalara saygı gösterirler; başkalarının çalışmalarını kendi çalışmaları gibi göstermekten titizlikle kaçınırlar.

3. Yalnızca yeterli oldukları alanlarda mesleki hizmet üretmeyi hedef ve ilke kabul ederler; hizmetlerini etkileyebilecek diğer uzmanlık alanlarındaki yetkililerin görüşlerine başvururlar; disiplinlerarası ortak çalışmayı özendirirler.

4. Mesleki görev, yetki ve sorumluluklarını, sadece zorunlu durumlarda ve ancak ehil olan meslektaşlarına devrederler.

5. İşlerini yalnızca kendilerine tanınmış mesleki görev, yetki ve sorumluluk çerçevesinde yaparlar, yalnızca resmi olarak hak kazanmış oldukları sıfat ve unvanları kullanırlar.

6. Meslek örgütlerinin etkinliklerine aktif olarak katılmaya çaba gösterirler, onları desteklerler, mesleğin gelişmesine katkıda bulunurlar.

7. Mesleki Davranış İlkelerine aykırı davrananlara yardımcı olmazlar; onlara hoşgörü göstermezler, etkinliklerinin içinde yer almazlar ve uyarırlar; bu konuda meslek örgütleriyle işbirliği içinde olurlar; bu ilkelere uygun davrananları bütün güçleriyle desteklerler.

Kendilerine Karşı Sorumlulukları

1. Mesleki bilgilerini ve kültürlerini sürekli geliştirirler.

2. Mesleki etkinliklerine ilişkin olarak meslektaşlarının dürüst ve nesnel eleştirilerini dikkate alırlar, gerektiğinde kendileri de eleştirmekten kaçınmazlar.